

РЕЦЕНЗИЯ

От: *професор д.ик.н. Кирил Петров Ангелов*

Научни специалности: Организация и управление извън сферата на материалното производство, Организация и управление на производството и Икономика и управление

Технически Университет – София, Стопански факултет

Относно: научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент” в катедра „Управление“, Факултет „Управление и администрация“ на УНСС в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление”, научна специалност „Социално управление”, решение на АС № 3/25.06.2025 г., обнародван в ДВ бр. 65 от 08.08.2025 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Управление“, Факултет „Управление и администрация“ на УНСС, съгласно Решение на АС № 3/25.06.2025 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 3132/07.10.2025 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единственият кандидат за заемане на академичната длъжност по този конкурс е д-р Илия Крумов Кереzieв, който е главен асистент в Университета за национално и световно стопанство. Кандидатът притежава магистърска степен по „Аграрна икономика” (УНСС, 2002). В периода 2002-2010 кандидатът разработва и защитава докторска дисертация (Университет за национално и световно стопанство, Бизнес факултет, Катедра „Индустриален бизнес”). Той притежава ОНС „доктор“ по научната специалност 05.02.18 Икономика и управление.

През периода август 2006 – февруари 2007 г. кандидатът е Научен сътрудник в Институт за развитие на предприемачеството при УНСС. От

февруари 2007 до април 2010 е асистент в катедра „Предприемачество“ на УНСС, където през април 2010 става главен асистент. От декември 2016 и до настоящия момент той е главен асистент в катедра „Управление“ на УНСС.

Кандидатът има всеобхватна ползотворна активност в Професионално направление 3.7. Администрация и управление, изразяваща се в: преподавателска дейност; множество научни публикации; учебник и учебно пособие; участия като ръководител и член на научни екипи по университетски, национални и международни проекти; съдействие на НПО и професионални съюзи.

Всичко гореспоменато е в подкрепа на извода, че кандидатурата на гл. ас. д-р Илия Крумов Керезиев не е самоцелна, а следствие на успешно изминат творчески процес на надграждане на опит и знания, който е белязан със забележителни резултати.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Документите и научните трудове по процедурата са подадени в законния срок, отговарят на количествените и качествени изисквания на Университета за национално и световно стопанство и на релевантното към момента на стартиране на процедурата законодателство. Това е удостоверено и с решение на редовно заседание на Съвета по хабилитация на УНСС (прот. №10/07.05.2025 г.).

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатът значително преизпълнява както минималните национални наукометрични изисквания, така и специфичните изисквания на УНСС по всички групи показатели. Минималните национални наукометрични се надхвърлят почти 2 пъти (400 т. /752.5 т.), а специфичните за УНСС – почти 3 пъти (320 т. /887,5 т.). Общото превишение е с над 900 точки (720 т. / 1640 т.).

Кандидатът е автор/съавтор на:

- 1 монография – хабилитационен труд;
- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“;
- авторство и съавторство в 3 студии, публикувани в реферирани в SCOPUS издания с научно рецензиране;
- авторство и съавторство в 5 студии, публикувани в нереперирани издания с научно рецензиране;

- авторство и съавторство в 6 статии и 5 доклада, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове;

- съавторство в 3 бр. глави, които са част от колективни монографии;

- в съавторство 1 публикуван университетски учебник за нуждите на УНСС - 190 стр. – 11.875 коли;

- автор на едно учебно помагало.

Общият брой на представените от кандидата трудове, с които се явява в конкурса е 26, от които:

- авторски – 14 бр. и в съавторство - 12 бр.;

- на български език - 12 бр. и на чужд език 14 бр. (на английски).

За публикациите в съавторство е еднозначно ясно разделението на приносите между съавторите.

По конкурса са представени и редица справки за научната и академичната активност на кандидата, които приемам за сведение и служат за цялостната ми оценка в качеството ми на рецензент.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

След обстойно запознаване с целия доказателствен материал, констатирам пълно изпълнение на всички групи качествени изисквания за заемането на академичната длъжност доцент в УНСС. В тази връзка силно впечатление правят изключително богатият международен профил на кандидата, устойчиво изградената му академична репутация и доказаната способност да съчетава научно-изследователска, преподавателска, проектна и обществено значима дейност на ниво, характерно за водещи университетски учени. Прави впечатление широкият географски обхват на неговата международна активност — реализирани мобилности и специализации в над десет европейски университети, участие в множество международни проекти, включително ERASMUS+, INTERREG, ELANET, RESEARCHCULT и други, както и приносите му в изграждането на партньорства с институции от Европа, Латинска Америка и Западните Балкани. Особено показателни са също задълбоченото му участие като рецензент в международни научни издания, членството в професионални и научни организации, активната работа в управленски екипи на образователни и социални платформи, както и значимата му преподавателска дейност, включваща разработването на нови учебни дисциплини, иновативни подходи към обучението и поддържане на високи студентски оценки през годините. Всички тези елементи очертават кандидата като устойчиво утвърден учен с висока академична култура, международна разпознаваемост и съществен принос към развитието на УНСС и научната общност.

На основата на горепосочените факти и обстоятелства, както и на множество други, които поради ограниченията в обема на рецензията не могат да намерят място в нея, Съветът по хабилитация на УНСС на 07.05.2025 г. (Протокол №10) дава положително становище относно изпълнението на качествените и количествените критерии на УНСС и предлага инициирането на конкурс за доцент, с потенциален кандидат гл.ас. д-р Илия Крумов Керезиев.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Кандидатът е дългогодишен преподавател в УНСС. От 15.02.2002 година досега той е провеждал лекции и упражнения в повече от 9 различни дисциплини от ОКС бакалавър и ОКС магистър в УНСС. Водил е множество учебни занятия (лекции и упражнения), както на български, така и на английски език: Стратегическо управление (англ.); Стратегически мениджмънт (англ.); Основи на управлението; Аутсорсинг и субконтракторство; Управление на малкия бизнес; Управление на аутсорсинга и субконтракторството; Управление на инвестициите и Преддипломен стаж.

На основата на преподавателския опит и извършваните научни изследвания, в съавторство, е разработеният учебник по „Управление на аутсорсинга и субконтракторството“. Кандидатът е автор и на самостоятелно учебно помагало „Социална отговорност на малки и средни предприятия: ръководство за интегриране в управлението.“ И двете са представени по този конкурс. Учебникът, по мое мнение, е написани с висок академичен стил, характерен за учебниците за студентите в УНСС, които се използват за подпомагане на учебния процес. Личното ми запознаване, както с учебника, така и с ръководството ми позволява да заключа, че в него намират място съвременните гледни точки по развиваните проблематики, което дава възможност на студентите от УНСС да са запознати с последните тенденции на тези важни дисциплини, а и способстват за формиране на устойчиви умения и знания у студентите в релевантната дисциплина.

Не на последно място, относно преподавателската активност следва да бъдат отбелязани образователните проекти, в които кандидатът е участвал.

Всичко гореспоменато еднозначно характеризира както високото ниво на полезност за УНСС от учебната дейност на кандидата, така и степента на педагогическа подготовка и мащабността на преподавателска дейност на д-р Илия Керезиев.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Според мен в представените от гл. ас. д-р Илия Крумов Керезиев трудове по конкурса основните научни и научно-приложни приноси могат да се групират както следва:

- обогатяване, конкретизиране и прецизиране на съществуващи научни знания в теорията на социалното управление;
- приложение на съществуващи методи за решение на конкретни проблеми с формулирани изводи и препоръки за практиката.

Основните приносни моменти са свързани основно с управлението и бизнес моделирането в малките и средните предприятия, социалната отговорност и социалното предприемачество, както и с проблематиката на приемствеността, устойчивостта и интернационализацията на бизнеса.

По принцип съм съгласен с претендираните от кандидата приноси, но съм ги преформулирал и адресирал по следния начин:

Основни научни приноси:

1. Развитие на управленските и бизнес концепции в МСП. Надградени са знанията по отношение на изграждане на цялостна теоретична рамка за бизнес моделирането в малките и средните предприятия, като интегрира ключови управленски концепции и ги адаптира към динамичната икономическа среда. Този принос добавя методологична дълбочина към разбирането за стратегическото развитие и устойчивостта на МСП.

2. Концептуално надграждане в областта на социалната отговорност и социалното предприемачество. Систематизирани са концептуални модели и подходи за интегриране на корпоративната социална отговорност в МСП, като е предложена теоретична перспектива за социалните иновации, социалното предприемачество и тяхната роля за устойчивото развитие и социалното включване.

3. Теоретични изследвания на приемствеността и устойчивото развитие на МСП. Задълбочено са анализирани процесите на унаследяване, лидерска приемственост и устойчивост във фамилените предприятия, като формулира концептуални изводи за управленските механизми, определящи дългосрочното развитие на семейния бизнес.

4. Теоретично разглеждане на интернационализацията и мрежовото поведение на МСП. Разкрито е влиянието на международните мрежи, партньорства и интернационализационни стратегии върху конкурентоспособността на малките предприятия. Надгражда се съществуващата теория в областта на глобалното предприемачество.

Основни научно-приложни приноси:

1. Разработена методика за бизнес моделиране и дигитално реструктуриране. Предложена е приложима и систематична методика за анализ, дизайн и оптимизация на бизнес модели в МСП, която представлява ценен инструмент за реалната управленска практика.

2. Модели за интеграция на социалната отговорност в управлението на МСП. Чрез емпирични резултати и приложни анализи са предложени конкретни механизми за внедряване на CSR практики, които подпомагат устойчивостта и социалната ангажираност на фирмите.

3. Подходи и решения за управление на приемствеността и лидерския преход. Разработени са концептуални насоки и приложими модели, които подпомагат осмислянето и организирането на процесите на унаследяване във фамилените предприятия, както и предлагат практически механизми за укрепване на лидерската устойчивост и организационната стабилност.

4. Аналитични модели и препоръки за интернационализация и международна конкурентоспособност. Предложени са приложими инструменти за оценка на мрежовото поведение на МСП, факторите за успешна интернационализация и пътищата за повишаване на регионалната и международната им конкурентоспособност.

В трудовете на кандидата се съдържат и приложни приноси, свързани с постигнати резултати от научни изследвания, с приложение в практиката, които с оглед ограничения обем на рецензията, ще пропусна.

Кандидатът по конкурса е представил самостоятелен научен труд на тема „Приложение на концепцията за бизнес модел в управлението на малките и средните предприятия“. Този научен труд притежава всички съществени характеристики на академична монография. В него се представя задълбочен и систематичен теоретичен обзор на еволюцията, дефинициите и водещите концептуални рамки на бизнес моделите, който е съпроводен с ясно формулирана авторова интерпретация и позиция върху дискуссионни аспекти на понятието. Съществен е и анализът на наличните методологии – Business Model Canvas, Business Model Navigator, Lean Canvas – както и тяхното критично сравнение и адаптиране към специфичния контекст на МСП.

Монографията включва качествен емпиричен анализ, основан на казусни проучвания, експертни наблюдения и аналитични интерпретации,

чрез които се апробира практическата приложимост на предложената методология. Авторът разработва и аргументира интегрирана методологическа рамка за систематично проектиране, валидиране и трансформиране на бизнес модели в МСП, като анализира резултатите от приложението ѝ и достига до значими, концептуално и практически обосновани изводи.

В резултат на изследването авторът предлага цялостен подход за бизнес моделиране, който представлява теоретичен принос чрез интегриране на съществуващи концепции и практически принос чрез създаване на приложима рамка за предприемачи и мениджъри в МСП.

Приемам представената монография за завършен научен продукт с научни и научно-приложни приноси от областта на стопанското управление и по-точно развитието на управленските концепции и на бизнес моделите.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представената справка с наукометрични данни на кандидата се откроява значимостта на приносите от научноизследователската дейност на гл.ас. д-р Илия Крумов Керезиев. Наукометричните изисквания за позоваването на негови научни изследвания от други учени отговарят напълно на изискванията на Университета за национално и световно стопанство и на релевантното към момента на стартиране на процедурата законодателство. Прави силно впечатление, както броят, така също и значимостта на позоваванията на публикациите на кандидата от други учени:

- 4 бр. цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;
- 18 бр. цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране;
- 3 бр. други цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране.

Всичко това характеризира по нееднозначен начин значимостта на научните трудове на д-р Илия Керезиев за развитие на научното направление 3.7. Администрация и управление в посочените в предишната точка обособени тематични области.

7. Критични бележки и препоръки

Кандидатът е дългогодишен учен и преподавател, заемащ академичната длъжност “главен асистент“ в професионалното направление 3.7. „Администрация и управление“, представящ по настоящия конкурс научни трудове, в които ясно се открояват

професионализъм, теоретична подготовка и задълбоченост на развиваните теоретични постулати. Това ми дава основание да отправя конкретни препоръки, с цел задълбочаване на постигнатото досега и бъдещото научно израстване на гл.ас. д-р Илия Крумов Кереzieв.

- В редица трудове се откроява последователен стремеж към системност и аналитичност, като в същото време би могло да се помисли за още по-широко използване на алтернативни изследователски методи. Подобно разширяване на методологичния спектър би могло допълнително да обогати вече постигнатата цялостност на подхода и да отвори нови посоки за интердисциплинарни връзки.
- Впечатление прави способността на автора да свързва теоретичните рамки с практическите проявления в различни контексти на МСП, социалното предприемачество и публичните политики. Независимо от това, в някои части на публикациите има потенциал за още по-фино преплитане между концептуалните обобщения и емпиричните детайли, което би засилило аналитичната прецизност на разработките.
- Прави впечатление широкият спектър от теми – от бизнес моделиране и растеж на технологично-базирани МСП до социална уязвимост, социално предприемачество и европейски политики. Тази широта е силна страна, но би могла да се развие още по-целенасочено чрез структуриране на няколко надграждащи изследователски линии, които да обединяват натрупаните резултати в още по-ясни концептуални оси.

Всички тези предложения трябва да се разглеждат единствено като препоръки към бъдещата научна дейност на кандидата, а не като забележки. В ни най-малка степен не съм разколебан относно факта, че по конкурса гл.ас. д-р Илия Крумов Кереzieв представя документация и доказателства за един много достоен кандидат. Именно по тази причина считам, че той може да развие още по-ефективно научната си дейност в изброените направления.

8. Заключение

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и след анализ на тяхната научноизследователска стойност, открити оригинални и актуални научни, научно-приложни и приложни постижения, свързани основно с развитието и модерното управление на предприятията в контекста на тяхната устойчивост, социална отговорност и интернационализация. Кандидатът – гл. ас. д-р Илия Крумов Кереzieв притежава необходимата квалификация и професионална подготвеност, като отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност доцент на УНСС и на релевантното към момента законодателство.

Посочените по-горе аргументи са и основанията ми да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на факултет „Управление и администрация“ на УНСС да избере гл. ас. д-р Илия Крумов Кереzieв на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование - 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление“ по научна специалност „Социално управление“.

02.12.2025 г. / гр. София

Подпис:

/проф. д.ик.н. Кирил Ангелов/

REVIEW

From: Professor D.Sc. Kiril Anguelov

Scientific specialties: Organization and management outside the sphere of material production, Organization and management of production and Economics and management

Technical University - Sofia, Faculty of Economics

Regarding: competition for the academic position of "professor" in the Regional Development Department, Faculty of Management and Administration of the UNWE in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field - 3.7. Administration and management, scientific specialty Social management, decision of the AC № 3/25.06.2025, promulgated in SG No. 65 of 08.08.2025.

1. Information about the contest

The competition is announced for the needs of the Department of Management, Faculty of Management and Administration of the UNWE, in accordance with Decision of the Academic Council No. 3/25.06.2025. I participate in the scientific jury of the competition in accordance with Order No. 3132/07.10.2025 of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

The only candidate for the academic position under this competition is Dr. Iliya Krumov Kerezhev, who is a senior assistant professor at the University of National and World Economy. The candidate holds a master's degree in "Agrarian Economics" (UNWE, 2002). In the period 2002-2010, the candidate developed and defended a doctoral dissertation (University of National and World Economy, Faculty of Business, Department of "Industrial Business"). He holds the "doctor" in the scientific specialty 05.02.18 Economics and Management.

During the period August 2006 – February 2007, the candidate was a Research Associate at the Institute for Entrepreneurship Development at the UNWE. From February 2007 to April 2010, he was an assistant professor at the Department of Entrepreneurship at the UNWE, where in April 2010 he became a chief assistant professor. From December 2016 to the present, he is a chief assistant professor at the Department of Management at the UNWE.

The candidate has comprehensive fruitful activity in Professional Direction 3.7. Administration and Management, expressed in: teaching activities; numerous scientific publications; textbook and teaching aid; participation as a leader and member of scientific teams in university, national and international projects; assistance to NGOs and trade unions.

All of the above supports the conclusion that the candidacy of the chief assistant Dr. Iliya Krumov Kerezhev is not an end in itself, but a consequence of a successfully completed creative process of building experience and knowledge, which is marked by remarkable results.

3. Fulfillment of the requirements for occupying the academic position

The documents and scientific works under the procedure have been submitted within the legal deadline, meet the quantitative and qualitative requirements of the University of National and World Economy and the legislation relevant at the time of the start of the procedure. This is also certified by a decision of a regular meeting of the Habilitation Council of the UNWE (minutes No. 10/07.05.2025).

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

The candidate significantly exceeds both the minimum national scientometric requirements and the specific requirements of the UNWE in all groups of indicators. The minimum national scientometric requirements are exceeded almost 2 times (400 points / 752.5 points), and the specific ones for the UNWE - almost 3 times (320 points / 887.5 points). The total excess is over 900 points (720 points / 1640 points).

The candidate is the author/co-author of:

- 1 monograph - habilitation thesis;
- Published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "doctor";
- authorship and co-authorship in 3 studies, published in SCOPUS-refereed publications with scientific review;
- authorship and co-authorship in 5 studies, published in non-refereed publications with scientific review;

- authorship and co-authorship in 6 articles and 5 reports, published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes;

- co-authorship in 3 chapters, which are part of collective monographs;

- co-authorship of 1 published university textbook for the needs of the UNWE - 190 pages - 11,875 copies;

- author of one teaching aid.

The total number of works presented by the candidate with which he/she appears in the competition is 26, of which:

- authorship - 14 pcs. and co-authorship - 12 pcs.;

- in Bulgarian - 12 pcs. and in a foreign language 14 pcs. (in English).

For publications in co-authorship, the division of contributions between the co-authors is unambiguously clear.

A number of references regarding the candidate's scientific and academic activity have also been submitted for the competition, which I accept for information and serve as my overall assessment in my capacity as a reviewer.

3.2. Fulfillment of quality requirements

After a thorough review of all the evidentiary material, I find that all groups of quality requirements for holding the academic position of associate professor at the UNWE are fully met. In this regard, the candidate's exceptionally rich international profile, his sustainably built academic reputation and his proven ability to combine research, teaching, project and socially significant activities at a level typical of leading university scientists are very impressive. The wide geographical scope of his international activity is also impressive - implemented mobilities and specializations in over ten European universities, participation in numerous international projects, including ERASMUS+, INTERREG, ELANET, RESEARCHCULT and others, as well as his contributions to building partnerships with institutions from Europe, Latin America and the Western Balkans. Particularly indicative are also his in-depth participation as a reviewer in international scientific journals, membership in professional and scientific organizations, active work in management teams of educational and social platforms, as well as his significant teaching activity, including the development of new academic disciplines, innovative approaches to education and maintaining high student grades over the years. All these elements outline the candidate as a sustainably established scientist with high academic culture, international recognition and significant contribution to the development of the UNWE and the scientific community.

Based on the above-mentioned facts and circumstances, as well as many others, which due to the limitations in the volume of the review cannot find a

place in it, the Habilitation Council of the UNWE on 07.05.2025 (Protocol No. 10) gives a positive opinion regarding the fulfillment of the qualitative and quantitative criteria of the UNWE and proposes the initiation of a competition for associate professor, with a potential candidate chief assistant dr. Iliya Krumov Kereziev.

4. Evaluation of teaching and learning activity

The candidate is a long-time lecturer at the UNWE. Since 15.02.2002, he has conducted lectures and exercises in more than 9 different disciplines of the Bachelor's and Master's degree programs at the UNWE. He has led numerous classes (lectures and exercises), both in Bulgarian and English: Strategic Management (English); Strategic Management (English); Fundamentals of Management; Outsourcing and Subcontracting; Small Business Management; Outsourcing and Subcontracting Management; Investment Management and Pre-Graduate Internship.

Based on his teaching experience and the scientific research conducted, he co-authored the textbook "Outsourcing and Subcontracting Management". The candidate is also the author of an independent textbook "Social Responsibility of Small and Medium-Sized Enterprises: A Guide to Integration into Management." Both are presented in this competition. The textbook, in my opinion, is written in a high academic style, typical of textbooks for students at the UNWE, which are used to support the learning process. My personal acquaintance with both the textbook and the guide allows me to conclude that it contains contemporary perspectives on the issues being developed, which enables UNWE students to be familiar with the latest trends in these important disciplines, and also contributes to the formation of sustainable skills and knowledge among students in the relevant discipline.

Last but not least, regarding teaching activity, the educational projects in which the candidate has participated should be noted.

All of the above clearly characterizes both the high level of usefulness for the UNWE of the candidate's academic activities, as well as the degree of pedagogical training and the scale of Dr. Iliya Kereziev's teaching activities.

5. General characteristics of the presented scientific works/publications

In my opinion, in the works presented by chief assistant Dr. Iliya Krumov Kereziev for the competition, the main scientific and scientific-applied contributions can be grouped as follows:

- enrichment, concretization and refinement of existing scientific knowledge in the theory of social management;

- application of existing methods for solving specific problems with formulated conclusions and recommendations for practice.

The main contributions are mainly related to management and business modeling in small and medium-sized enterprises, social responsibility and social entrepreneurship, as well as to the issues of continuity, sustainability and internationalization of business.

In principle, I agree with the contributions claimed by the candidate, but I have reformulated and addressed them in the following way:

Main scientific contributions:

1. Development of management and business concepts in SMEs. Knowledge has been upgraded in terms of building a comprehensive theoretical framework for business modeling in small and medium-sized enterprises, integrating key management concepts and adapting them to the dynamic economic environment. This contribution adds methodological depth to the understanding of the strategic development and sustainability of SMEs.

2. Conceptual upgrade in the field of social responsibility and social entrepreneurship. Conceptual models and approaches for integrating corporate social responsibility in SMEs have been systematized, and a theoretical perspective on social innovation, social entrepreneurship and their role in sustainable development and social inclusion has been proposed.

3. Theoretical studies of continuity and sustainable development of SMEs. The processes of inheritance, leadership continuity and sustainability in family businesses have been analyzed in depth, formulating conceptual conclusions about the management mechanisms determining the long-term development of family businesses.

4. Theoretical consideration of internationalization and network behavior of SMEs. The impact of international networks, partnerships and internationalization strategies on the competitiveness of small enterprises is revealed. The existing theory in the field of global entrepreneurship is built upon.

Main scientific and applied contributions:

1. A methodology for business modeling and digital restructuring has been developed. An applicable and systematic methodology for analysis, design and optimization of business models in SMEs has been proposed, which represents a valuable tool for real management practice.

2. Models for integrating social responsibility into SME management. Empirical results and applied analyses have suggested specific mechanisms for

implementing CSR practices that support the sustainability and social commitment of companies.

3. Approaches and solutions for managing succession and leadership transition. Conceptual guidelines and applicable models have been developed that support the understanding and organization of succession processes in family businesses, as well as offering practical mechanisms for strengthening leadership sustainability and organizational stability.

4. Analytical models and recommendations for internationalization and international competitiveness. Applicable tools for assessing the network behavior of SMEs, the factors for successful internationalization and the ways to increase their regional and international competitiveness have been proposed.

The candidate's works also contain applied contributions related to achieved results of scientific research, with application in practice, which, in view of the limited scope of the review, I will omit.

The candidate in the competition has presented an independent scientific work on the topic "Application of the concept of a business model in the management of small and medium-sized enterprises". This scientific work has all the essential characteristics of an academic monograph. It presents a thorough and systematic theoretical overview of the evolution, definitions and leading conceptual frameworks of business models, which is accompanied by a clearly formulated author's interpretation and position on discussion aspects of the concept. The analysis of the available methodologies - Business Model Canvas, Business Model Navigator, Lean Canvas - as well as their critical comparison and adaptation to the specific context of SMEs is also essential.

The monograph includes a qualitative empirical analysis based on case studies, expert observations and analytical interpretations, through which the practical applicability of the proposed methodology is tested. The author develops and argues an integrated methodological framework for the systematic design, validation and transformation of business models in SMEs, analyzing the results of its application and reaching significant, conceptually and practically justified conclusions.

As a result of the study, the author proposes a comprehensive approach to business modeling, which represents a theoretical contribution by integrating existing concepts and a practical contribution by creating an applicable framework for entrepreneurs and managers in SMEs.

I accept the presented monograph as a completed scientific product with scientific and scientific-applied contributions in the field of business

management and, more precisely, the development of management concepts and business models.

6. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The presented reference with scientometric data of the candidate highlights the significance of the contributions from the scientific research activities of chief assistant Dr. Iliya Krumov Kerezhev. The scientometric requirements for citing his scientific research by other scientists fully meet the requirements of the University of National and World Economy and the relevant legislation at the time of the start of the procedure. Both the number and the significance of the references to the candidate's publications by other scientists are impressive:

- 4 citations in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information;
- 18 citations in monographs and collective volumes with scientific review;
- 3 other citations in non-refereed journals with scientific review.

All this characterizes in an ambiguous way the significance of the scientific works of Dr. Iliya Kerezhev for the development of the scientific field 3.7. Administration and management in the separate thematic areas specified in the previous point.

7. Critical notes and recommendations

The candidate is a long-time scientist and lecturer, holding the academic position of “chief assistant” in the professional field 3.7. “Administration and Management”, presenting scientific works in this competition, in which professionalism, theoretical preparation and depth of the developed theoretical postulates are clearly highlighted. This gives me reason to make specific recommendations, in order to deepen the achievements so far and the future scientific growth of chief assistant Dr. Iliya Krumov Kerezhev.

- A number of works highlight a consistent striving for systematicity and analyticity, while at the same time it could be considered for an even wider use of alternative research methods. Such an expansion of the methodological spectrum could further enrich the already achieved integrity of the approach and open new directions for interdisciplinary connections.

- The author's ability to connect theoretical frameworks with practical manifestations in different contexts of SMEs, social entrepreneurship and public policies is impressive. Nevertheless, in some parts of the publications there is potential for an even finer interweaving between conceptual generalizations and empirical details, which would enhance the analytical precision of the developments.

- The wide range of topics is impressive – from business modeling and growth of technology-based SMEs to social vulnerability, social entrepreneurship and European policies. This breadth is a strength, but it could be developed even more purposefully by structuring several building-up research lines that would unite the accumulated results into even clearer conceptual axes.

All these suggestions should be considered only as recommendations for the candidate's future scientific activity, and not as remarks. I am not in the least hesitant about the fact that in the competition, chief assistant Dr. Iliya Krumov Kerezhev presents documentation and evidence for a very worthy candidate. It is for this reason that I believe that he can develop his scientific activity in the listed areas even more effectively.

8. Conclusion

After familiarizing myself with the materials and scientific works presented in the competition and after analyzing their scientific research value, I found original and current scientific, scientific-applied and applied achievements, related mainly to the development and modern management of enterprises in the context of their sustainability, social responsibility and internationalization. The candidate - chief assistant Dr. Iliya Krumov Kerezhev possesses the necessary qualifications and professional preparation, meeting the requirements for holding the academic position of Associate Professor of the UNWE and the relevant legislation at the moment.

The above-mentioned arguments are also my reasons for giving my positive assessment and recommending to the Scientific Jury to propose to the Faculty Council of the Faculty of Management and Administration of the UNWE to elect Senior Assistant Professor Dr. Iliya Krumov Kerezhev to the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education - 3. "Social, Economic and Legal Sciences", professional direction - 3.7. "Administration and Management" in the scientific specialty "Social Management".

3.12.2025 / Sofia

Membre of scientific jury:
/prof. D.Sc. Kiril Anguelov/